

*Актуальні проблеми
збереження здоров'я дітей
та молоді в сучасних умовах
реформування освіти*

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
16 квітня 2015 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Київський університет імені Бориса Грінченка

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Уманський гуманітарно-педагогічний коледж імені Т.Г. Шевченка

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Черкаський національний університет ім. Б.Хмельницького

***Актуальні проблеми
збереження здоров'я дітей
та молоді в сучасних умовах
реформування освіти***

Матеріали

Всеукраїнської науково-практичної конференції

16 квітня 2015 р.

УМАНЬ

АЛМІ

2015

УДК (376)(063)
ББК 74.3я431

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради
Інституту розвитку дитини
Уманського державного педагогічного університету
імені Павла Тичини
(протокол № 3 від 18 лютого 2015р.)

Головний редактор: Бевзюк М. С.

Редакційна колегія: Бистранівська О. С., П'ясецька Н. А., Черніченко Л. Д.

Відповідальний за випуск: Бевзюк М. С.

A54 Актуальні проблеми збереження здоров'я дітей та молоді в сучасних умовах реформування освіти: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Умань, 16 квітня 2015 р. / ред. кол.: М. С. Бевзюк, Н. А. П'ясецька [та ін.]. – Умань : Алмі, 2015. – 124 с.

До збірника увійшли матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції "Актуальні проблеми збереження здоров'я дітей та молоді в сучасних умовах реформування освіти", яка відбулася 16 квітня 2015 року на базі Інституту розвитку дитини Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

УДК (376)(063)
ББК 74.3я431

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

1.	<i>Багатко М., П'ясецька Н.</i>	Формування граматичної сторони мовлення у дітей п'ятого року життя із загальним недорозвитком мовлення.....	8
2.	<i>Баранська Н., П'ясецька Н.</i>	Здоров'я – основа щастя людини.....	9
3.	<i>Безик Н., П'ясецька Н.</i>	Специфіка корекційної роботи з дітьми із заримкою психічного розвитку.....	11
4.	<i>Бистранівська О.</i>	Здоров'язберігаючі освітні технології	12
5.	<i>Бойчук Ж., П'ясецька Н.</i>	Корекція страхів у дітей дошкільного віку.....	15
6.	<i>Глуценко М., П'ясецька Н.</i>	Зорова гімнастика на заняттях вчителя-логопеда.....	16
7.	<i>Гончарук Л., П'ясецька Н.</i>	Використання ароматерапії на заняттях в дошкільних навчальних закладах.....	18
8.	<i>Грабован Н., П'ясецька Н.</i>	Психокорекційна робота з підвищення розумової працездатності старших дошкільників	19
9.	<i>Десятніченко Ю., Любченко І.</i>	Використання здоров'язберігаючих технологій в навчально-виховному процесі.....	21
10.	<i>Дідківська В., П'ясецька Н.</i>	Особливості формування лексичної сторони мовлення у дітей п'ятого року життя із загальним недорозвитком мовлення	23
11.	<i>Додон С., Чепка О.</i>	Соціально-психологічні основи формування здорового способу життя.....	25
12.	<i>Дубовик Ю.</i>	Використання здоров'язбережувальних технологій на уроках фізичної культури	27
13.	<i>Жилова О., П'ясецька Н.</i>	Особливості роботи з дітьми старшого дошкільного віку із дизартрією	29
14.	<i>Журавко Т., П'ясецька Н.</i>	Механізм дії наркотичних речовин на організм людини.....	30
15.	<i>Залізняк А.</i>	Моральне здоров'я старших дошкільників.....	31
16.	<i>Зеленський Р.</i>	Формування здоров'язбережувального освітнього середовища в системі вищої	

	професійної освіти.....	33	
17.	<i>Коваленко З., Малишевська І.</i>	Особливості шкільної адаптації ліворуких дітей.....	34
18.	<i>Коваль В., Бегас Л.</i>	Особливості пенхокорекційної роботи з дітьми із затримкою психічного розвитку...	36
19.	<i>Колісниченко В., П'ясецька Н.</i>	Корекція відхилень у поведінці важковиховуваних дітей у процесі спілкування в умовах навчально-виховного комплексу	37
20.	<i>Коломієць В., П'ясецька Н.</i>	Формування основ здорового способу життя в процесі виховання першокласників в умовах навчально-виховного комплексу	39
21.	<i>Коханій Н., П'ясецька Н.</i>	Інноваційні напрямки рекреації, фізичної реабілітації та здоров'язберігаючих технологій.....	42
22.	<i>Куклій М., Любченко І.</i>	Здоров'я дітей – джерело щастя, радості.....	43
23.	<i>Латанська І., П'ясецька Н.</i>	Вплив мультфільмів на формування психіки дітей.....	45
24.	<i>Лосєва Н., П'ясецька Н.</i>	Використання здоров'язберігаючих технологій в системі корекції загального недорозвинення мовлення у дітей дошкільного віку.....	47
25.	<i>Лупаренко С.</i>	Сучасне медіа-середовище і психічне самопочуття дітей.....	49
26.	<i>Луценко Н., Малишевська І.</i>	Особливості розвитку мовлення у дітей із заїканням.....	52
27.	<i>Любченко І.</i>	Розвиток мовленнєвого апарату в дітей за рахунок покращення точних скоординованих рухів пальчиків дитини.....	53
28.	<i>Малишевська І.</i>	Корекційно-реабілітаційна підтримка дітей з особливими освітніми потребами в системі дошкільної освіти	59
29.	<i>Марчук Л., Білан В.</i>	Особливості запам'ятовування дітей старшого дошкільного віку.....	62
30.	<i>Мельник Н., П'ясецька Н.</i>	Використання фізкультхвилинок для дітей дошкільного віку.....	63
31.	<i>Мотрук К., Білан В.</i>	Дидактична гра, як засіб сенсорного виховання розумово-відсталих дошкільників..	65

32.	<i>Одородько І, П'ясецька Н.</i>	Корекція проявів негативних психічних станів дітей молодшого шкільного віку.....	66
33.	<i>Покальчук М., П'ясецька Н.</i>	Формування культури здоров'я в умовах рухової діяльності дошкільника	68
34.	<i>Поліщук А. Бистранівська О.</i>	Використання фізкультхвилинок в навчальному процесі	69
35.	<i>Проценко О., Малишевська І.</i>	Особливості мовленнєвого дихання у дітей з мовленнєвими порушеннями.....	70
36.	<i>Решетило Т., П'ясецька Н.</i>	Каністерапія як метод профілактики та корекції різних порушень у дітей.....	72
37.	<i>Тетерева Є., П'ясецька Н.</i>	Актуальні проблеми збереження здоров'я дітей та молоді в сучасних умовах реформування освіти.....	73
38.	<i>Трикалюк Т., Малишевська І.</i>	Використання логопедичного самомасажу у корекційній роботі з дітьми із заїканням.....	75
39.	<i>Філімонова Н., Карнаух Л.</i>	Проблема збереження життя і здоров'я дітей дошкільного віку у соціальному середовищі в історико-педагогічному контексті.....	77
40.	<i>Чижова Л., Бистранівська О.</i>	Використання логопедичного масажу в корекційній роботі з дітьми із ДЦП.....	78
41.	<i>Шабаш С.</i>	Особливості формування здорового способу життя у молодого покоління.....	79
42.	<i>Ящук К., Білан В.</i>	До проблеми корекційно-розвивальної роботи з дітьми з комплексними порушеннями в умовах дошкільної освіти.....	81

РОЗДІЛ II. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

1.	<i>Бевзюк М.</i>	До проблеми збереження здоров'я дітей дошкільного віку в умовах освітньої інклюзії.....	83
2.	<i>Ганджа С., Чепка О.</i>	Педагогічна корекція емоційної сфери старших дошкільників у процесі навчально-ігрової діяльності	85
3.	<i>Демченко І.</i>	Арт-терапія як засіб збагачення соціокультурного досвіду молодших школярів з особливими освітніми потребами.....	87

4.	<i>Доліньська А., Голуб Н.</i>	Причини втоми в учнів загальноосвітніх шкіл та її профілактика.....	89
5.	<i>Завадська М., Демченко І.</i>	Принципи громадянського виховання дітей дошкільного віку з вадами мовлення.....	90
6.	<i>Залибовська Н., Голуб Н.</i>	Гігієна дітей із вадами зору у закладах для дітей з особливими потребам.....	92
7.	<i>Калиновська І.</i>	До проблеми упровадження здоров'язбережувальних технологій в систему загальної освіти.....	94
8.	<i>Качурівська С., Ченка О.</i>	Особливості корекції мовленнєвих порушень у дітей дошкільного віку	95
9.	<i>Лебідь А., Ченка О.</i>	Корекція проявів дитячих страхів дітей старшого дошкільного віку терапевтичними засобами	97
10.	<i>Марчук Л., Голуб Н.</i>	Використання комп'ютерних технологій у навчанні та вихованні дітей з порушенням зору.....	99
11.	<i>Мотрук К., Голуб Н.</i>	Гігієнічна оцінка використання комп'ютерних технологій для корекції зору дітей.....	100
12.	<i>Нагорний Я., Голуб Н.</i>	Формування навичок самообслуговування у дітей з особливими потребами.....	102
13.	<i>Петельчук К., Голуб Н.</i>	Організація харчування дітей з особливими потребами у спеціальних дошкільних навчальних закладах.....	103
14.	<i>Прокончук Л., Ченка О.</i>	Активізація терапевтичної роботи з дітьми дошкільного віку засобами гри	105
15.	<i>Трикалюк Т., Голуб Н.</i>	Роль лікувальної фізичної культури у розвитку дітей із ДЦП в спеціальних дошкільних закладах.....	107
16.	<i>Тульчій О., Бегас Л.</i>	Аутичні діти і сьогодення.....	108
17.	<i>Твердохліб О., П'ясецька Н.</i>	Вплив алкоголю на здоров'я дітей та підлітків.....	110
18.	<i>Філіпенко О., Ченка О.</i>	Формування готовності до навчання дітей дошкільного віку з особливими потребами розвитку	112

19. <i>Чепельська Л.</i>	Корекційна спрямованість образотворчого мистецтва в роботі з дошкільниками із слабкою розумовою відсталістю.....	114
20. <i>Черніченко Л.</i>	Підготовка логопедів до роботи в закладах освіти з інклюзивною формою навчання.....	116
21. <i>Яковенко О.</i>	Зображувальна діяльність дошкільників як засіб корекційної роботи в умовах інклюзивної освіти.....	117
22. <i>Шевчук В., Любченко І.</i>	Виховання та навчання обдарованих дітей.....	119
23. <i>Коломіць В., П'ясецька Н.</i>	Формування основ здорового способу життя в процесі виховання першокласників в умовах навчально-виховного комплексу.....	121

ДО ПРОБЛЕМИ УПРОВАДЖЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СИСТЕМУ ЗАГАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Однією з центральних проблем сучасного суспільного розвитку постає виховання здорового підростаючого покоління, підготовки дітей до повноцінного самостійного життя. Проблема охорони і зміцнення здоров'я учнів дуже багатогранна і складна. Соціальна природа людини передбачає включення її в соціум для самоствердження, самовираження і забезпечення захисту своїх життєвих цінностей. Така позиція визначає спрямованість соціального виховання і навчання на збереження здоров'я дітей, формування у школярів системи цінностей культури здоров'я, навичок здорового способу життя.

Культура здорового способу життя особистості – це частина загальної культури людини, яка відображає її системний і динамічний стан, обумовлений певним рівнем спеціальних знань, фізичної культури, соціально-духовних цінностей, набутих у результаті виховання і самовиховання, навчання, мотиваційно-ціннісної орієнтації та самоосвіти, втілених у практичній життєдіяльності.

Нині виділяють декілька компонентів здоров'я:

1. Соматичне здоров'я – поточний стан органів і систем організму людини, основу якого складає біологічна програма індивідуального розвитку.

2. Фізичне здоров'я – рівень росту й розвитку органів і систем організму. Основу його складають морфологічні та функціональні резерви, що забезпечують адаптаційні реакції.

3. Психічне здоров'я пов'язане з особистістю і залежить від розвитку емоційно-вольової та мотиваційно-потребнісної сфер, від розвитку самосвідомості і від усвідомлення особистістю цінності власного здоров'я та здорового способу життя. Психічне здоров'я – це стан загального душевного комфорту, що забезпечує адекватну поведінкову реакцію (психологічне благополуччя, рівень тривоги та депресії, контроль емоцій і поведінки, пізнавальні функції).

4. Моральне здоров'я – комплекс емоційно-вольових та мотиваційно-потребнісних властивостей особистості, система цінностей, установок і мотивів поведінки індивіда в суспільстві. Моральне здоров'я пов'язане з загальнолюдськими поняттями добра, любові, краси і визначає духовність людини.

Ці компоненти і повинні бути в основі здоров'язберкувальних технологій, які впроваджуються у навчально-виховному процесі загальноосвітніх закладів. Сьогодні зусилля адміністрації, учителів і учнів повинні бути спрямовані на формування відповідного середовища. Здоров'язбережувальне середовище в освітньому закладі – це не тільки і не

стільки оздоровчі медичні заходи, скільки гігієнічно раціональні, відповідні віку навчальні навантаження, заняття в умовах, що відповідають вимогам санітарних правил.

«Здоров'я формувальні освітні технології», за визначенням М.К. Смірнова, – це все такі психолого-педагогічні технології, програми, методи яких спрямовані на виховання в учнів культури здоров'я, особистісних якостей, що сприяють його збереженню та зміцненню, формування уявлень про здоров'я як цінності, мотивацію на ведення здорового способу життя.

Здоров'я збережувальна технологія, на думку В.Д. Сонькіна, – це умови навчання дитини в школі (відсутність стресу, адекватність вимог та методик навчання та виховання); раціональна організація навчального процесу (відповідно до вікових, статевих, індивідуальних особливостей та гігієнічних вимог); відповідність навчального та фізичного навантаження віковим можливостям дитини; необхідний достатній та раціонально організований руховий режим.

Здоров'язбережувальні технології реалізуються на основі особистісно орієнтованого підходу. Здійснювані на основі особистісно-розвивальних ситуацій, вони відносяться до тих життєво важливих факторів, завдяки яким учні вчаться жити разом і ефективно взаємодіяти. Припускають активну участь самого учня в освоєнні культури людських відносин, у формуванні досвіду здоров'язбереження, який набувається через поступове розширення сфери спілкування і діяльності учня, розвиток його саморегуляції (від зовнішнього контролю до внутрішнього самоконтролю), становлення самосвідомості та активної життєвої позиції на основі виховання і самовиховання, формування відповідальності за своє здоров'я, життя і здоров'я інших людей.

Таким чином, в процесі навчальної діяльності необхідно впроваджувати здоров'язбережувальні освітні технології як систему, що створює максимально можливі умови для збереження, зміцнення та розвитку духовного, емоційного, інтелектуального, особистісного і фізичного здоров'я учнів.

Качурівська С., Чепка О.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

ОСОБЛИВОСТІ КОРЕКЦІЇ МОВЛЕННЕВИХ ПОРУШЕНЬ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

В умовах сучасної освіти дедалі більше зростають вимоги до навчання підростаючого покоління в усіх її ланках. Стратегія мовної освіти у державі є одним із основних розділів Національної доктрини розвитку освіти в Україні. Мова – основний засіб взаєморозуміння в людському середовищі. Мовлення – унікальна здатність, яка властива тільки людині, пов'язана з процесами мислення і забезпечує спілкування за допомогою тієї чи іншої мови. Порухення мовленнєвої діяльності перешкоджає взаємодії людей у процесі спілкування.